

Monumentnummer*: 510480

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 20 januari 1999
Kadaster deel/nr 82685/199

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*			
Heerenveen		Heerenveen		Fryslân			
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Woltmanstraat	16			8441 CG	Heerenveen		
Woltmanstraat	14			8441 CG	Heerenveen		
Woltmanstraat	18			8441 CG	Heerenveen		
Fok	50		3	8441 BN	Heerenveen		
Fok	50		2	8441 BN	Heerenveen		
Fok	50		1	8441 BN	Heerenveen		
Fok	50			8441 BN	Heerenveen		
Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding		Grondperceel		
Tjalleberd	A				9109		

Omschrijving**

Inleiding

De FABRIEK is in 1905 in Heerenveen gerealiseerd in opdracht van J.D. Woltman. In 1915 is het pand, uitgevoerd in Overgangsstijl, uitgebreid. Hierbij zijn de bovenste twee bouwlagen tot stand zijn gekomen. Getuige het opschrift werd het pand in 1915 gebruikt als glasfabriek, later deed het dienst als oliefabriek. In 1937 zijn de meeste bij de fabriek behorende opstallen gesloopt. De eigenlijke olieslagerij bleef bestaan; er werd een kaaspakhuis van gemaakt. In 1974 is het kaaspakhuis tot een onderkomen voor een jongeren- en een creativiteitscentrum verbouwd. De indeling is bij deze verbouwing op alle verdiepingen grondig gewijzigd. Het pand is gesitueerd op de hoek van de Woltmanstraat en Fok, nabij de Stationsbrug over de Heerensloot. Het belendende pand is tegen de noordgevel van de fabriek aangebouwd.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Omschrijving

De fabriek is op rechthoekige grondslag gebouwd en heeft vier bouwlagen en een platte dakafsluiting. Het opgaand muurwerk bestaat uit bruine handvorm bakstenen op een gepleisterde plint met een gekanteelde gevelafsluiting. De gevels worden horizontaal geled door tandlijsten in gele en gesmoorde bakstenen banden tussen de bouwlagen. Verticaal worden de gevels verdeeld door gemetselde lisenen met gepleisterde banden ter hoogte van de tandlijsten. Het metselwerk op de eerste twee bouwlagen is afwisselend wit en grijs gevoegd waardoor een horizontale geleiding ontstaat. Alle vensters worden afgesloten door een segment- of rondboog van gele en gesmoorde bakstenen en hebben in gele en gesmoorde bakstenen gemetselde afzaten. De voorgevel is drie traveeën breed waarbij de middenpartij hoger is opgetrokken dan de rest van het gebouw. In deze torenachtige uitbouw is onder de segmentbogige afsluiting een gepleisterd, bijna onleesbaar opschrift: 1915/ GLASFABRIEK/ WOLTMAN//. De middelste traveeën van de bouwlagen hebben voorts vier getoogde twaalfruitsvensters van kunststof de oorspronkelijke houten luiken vervangen. Naast de vernieuwde entree op de begane grond is een gevelsteen met opschrift: DE EERSTE STEEN GELEGD DOOR J.D. WOLTMAN JZ 30 JUNI 1905. De buitenste traveeën aan de voorgevel worden ingedeeld door getoogde ijzeren negenruits industrievensters. De zuidelijke zijgevel bestaat eveneens uit drie traveeën, breder dan die aan de voorgevel. De drie bovenste bouwlagen zijn identiek aan elkaar; iedere travee is voorzien van twee diepliggende smalle rondboogvensters onder rondboog. De eerste bouwlaag wordt ingedeeld door twee vernieuwde getoogde deuren; aan weerszijden een getoogd negen- en zesruits ijzeren venster. Aan de noordelijke zijgevel zijn dezelfde rondboogvensters als aan de zuidgevel. De detaillering is echter soberder, het voegwerk op de eerste twee bouwlagen is niet onderscheiden en de gele en gesmoorde bakstenen zijn minder gebruikt. De achtergevel is deels witgepleisterd en voorzien van nieuwe deuren. De bovenste twee bouwlagen van bruine bakstenen worden ingedeeld door getoogde drieruitsvensters. Voor de gevel is een brandtrap geplaatst.

Waardering

De fabriek, in 1905 in Heerenveen gebouwd, is van algemeen cultuurhistorisch, architectuurhistorisch en industrieel-archeologisch belang:

- vanwege de oorspronkelijke functie,
- als bijzondere uitdrukking van een sociaal-economische ontwikkeling,
- vanwege de hoge mate van esthetische kwaliteit van het ontwerp,
- vanwege de hoge mate van architectonische gaafheid van het exterieur,
- vanwege de hoge mate van functionele en typologische zeldzaamheid op regionaal niveau.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Industrie

Functie

Glasfabriek

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument